

مهریه به نرخ مجلس یا دولت؟

مصائب بی پایان مهریه همچنان ادامه دارد اما تلاش برای کنترل آن هم متوقف نشده است

جامعه
امروز

فاطمه عسگری نیا | روزنامه نگار | قصه اصلاح قانون مهریه از وقتی شروع شد که افسار قیمت سکه از دست در آمد و هر سال پیشتر از سال قبل بالا رفت تا جایی که حتی اعدام سلطان سکه هم نتوانست مهارش کند. اوج روزانه قیمت سکه در یک سال گذشته که دیگر حکایت خودش را دارد و پرداخت مهریه را به سربازی برای بدهکار آتش تبدیل کرده است. براساس آماری که همین چندی پیش رئیس ستاد دبه کشور اعلام کرده، ۹۱۰ نفر به عنوان بدهکار مهریه در زندان های کشور به سسر می برند. افزایش ورودی زندان ها به دلیل بدهکاری مهریه، قانونگذاران را به فکر چاره انداخته تا آنجا که تصمیم گرفته اند با تصویب قوانینی، هم از حجم ورود بدهکاران مهریه به زندان جلوگیری کنند و هم به قول خودشان چفت و بستنی به امنیت زندگی ها بزنند و مانع از این شوند که مهریه، بهانه ای شود برای فروپاشی خانواده ها. این بود که طی فواصل زمانی مختلف، قانون ۱۱۰ سکه مصوب شد و حالا هم طرحی درباره ۱۴ سکه مطرح شده است.

قانون های مهریه!

تقریباً یک دهه گذشته بود که اعلام شد ناتوانی در پرداخت مهریه های بالای ۱۱۰ سکه، مشمول زندان رفتن مرد نمی شود و زندانی شدن مرد با توافق طرفین و به صورت قسط بندی حذف می شود. این قانون که تصویب شد و به مرحله اجرا درآمد، خیلی ها فکر می کردند وسوسه ها برای دریافت مهریه و حفظ بنیان خانواده بهتر می شود اما نه تنها چنین نشد بلکه با پرواز صعودی قیمت سکه، هم وسوسه ها بیشتر شد و هم تهدیدات مطالبه مهریه در خانواده ها، حالا که سکه مرز ۱۰۰ میلیون تومان را رد کرده و در طول یک سال گذشته حسابی گران تر شده، طرح مهریه ۱۴ سکه ای دوباره حسابی داغ شده است؛ طرحی که بعد از چانه زنی های فراوان هنوز نتوانسته رأی موافق نمایندگان را کسب کند؛ چرا که جامعه زنان حسابی در برابر این لایحه قد علم کرده اند و معتقدند، تصویب این قانون فقط به نفع مردان است!

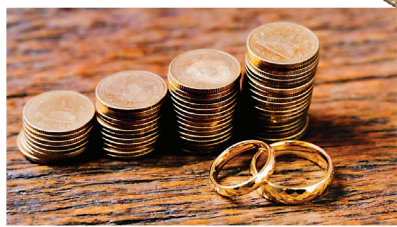
این قانون چه می گوید؟

سجاد حسینی، وکیل پایه یک می گوید: برخلاف حرف های عامیانه ای که در جامعه این روزها دهان به دهان می چرخد

عندالمطالبه یا عندالاستطاعه؟

بعد از اینکه زمزمه های تصویب قانون ۱۴ سکه در فضای مجازی پیچید و کم کم به حرف های درگوشی و خبر رسانه ها تبدیل شد این خبر هم در نوع خودش جالب بود. ای‌الله سبحانه در قالب نامه ای به رئیس قوه قضاییه پیشنهاد داده است که کلمه عندالمطالبه در عقدنامه ها به عندالاستطاعه تغییر کند. البته این نامه، نامه جدیدی نیست اما به تازگی رسانه ای شده است. در بخشی از این نامه آمده است: «در جلسه ای با کارشناسان رفع مشکل زندانیان مهریه، پس از استماع دیدگاه های آنان، به نظر رسید موضوع باید برای حل اساسی و فقهی به اطلاع ریاست قوه قضاییه برسد. صحت و مشروعیت مهریه زمانی محقق می شود که مرد توانایی انجام و پرداخت آن را داشته باشد و شرط خلاف آن از نظر فقهی مشروع و الزام آور نیست.» بخش مهم این نامه که اتفاقاً تیتیر رسانه ها شد، این بود: «لازم است در تمام عقدنامه ها، قید پرداخت مهریه به صورت «عندالاستطاعه» درج شود، نه «عندالمطالبه» تا زوجه هنگام درخواست مهریه، استطاعت زوج را در نظر بگیرد و در غیر این صورت حق مطالبه نداشته باشد؛ بنابر این طرح دعوی در دادگاه بدون احراز استطاعت مرد، بی وجه خواهد بود.»

موتورسواران همواره قانون گریز

رئیس پلیس راهور گفته پیش از ۱۲۶ هزار راننده موتورسیکلت به علت نداشتن کلاه ایمنی در ۲۰ روز اول مهرماه در تهران اعمال قانون شده اند. هر چور که نگاه می کنی آمار راننده هایی که کلاه ایمنی ندارند، خیلی

بیشتر از این حرف هاست و تقریباً ۹۰ درصد از آنها حین رانندگی از کلاه استفاده نمی کنند. تازه با همین وضعیت وارد بزرگراه ها و حتی جاده ها هم می شوند و رانندگی می کنند. بعضی هایشان هم که خود را خیره تر می دانند،

گفتند که خیلی از جایگاه های بالای کتکور بیشتر متعلق به کسانی است که پول بیشتری خرج کرده اند. محسن زارعی، رئیس مرکز آرزشایی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش در این باره گفته «دهک های بالای درآمدی تقریباً ۳ برابر دهک های پایین درآمدی در کسب رتبه های برتر موفق تر بوده اند.» در سال ۱۴۰۲ مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره «تأثیر قطعی سوابق تحصیلی در سنجش

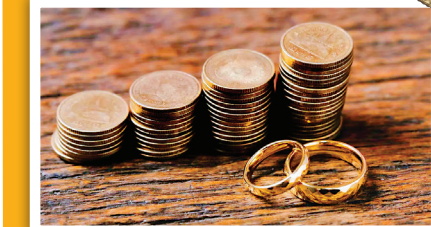

فقط ازدواج های ۱۴۰۳ به بعد

در حالی که خیلی ها گمان می کنند قوانین کاهش سقف ضمانت اجرای کیفری مهریه مشمول همه ازدواج های می شود، باید بگوییم خبر این گونه نیست. فائزه فرجی، کارشناس ارشد حقوق در این باره می گوید: این قانون در صورت تصویب نهایی، برای کلیه ازدواج های انجام شده از تاریخ اول فروردین ماه ۱۴۰۳ به بعد الزامی است و عقده ها و ازدواج های قبل از آن را شامل نمی شود. این در حالی است که به گفته او، بخش قابل توجهی از زندانیان مهریه و پرونده های مهریه به ازدواج های قبل از این تاریخ برمی گردد؛ چرا که در سال های اخیر مهریه ها معقول تر شده است! و اگر این قانون عطف به ماسبق نشود، دردی از مشکلات زندانیان مهریه در مان نخواهد شد.

دولت مخالف است!

طرحی که مجلسی ها با جدیت دنبال تصویب و اجرایی کردن آن هستند، مبنی بر کاهش ضمانت اجرای مهریه تا ۱۴ سکه دولت حامیان حقوق زنان خیلی روی خوشی نسبت به آن ندارند. زهرا بهروزآذر، معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده معتقد است، کاهش سقف مهریه به ۱۴ سکه می تواند آثار منفی اجتماعی و حقوقی به ویژه برای زنان داشته باشد. او همچنین خبر داده بود که بسیاری از زنان نگران اجرای این طرح، برای دریافت مهریه خود به دادگاه ها مراجعه کرده اند.

عجایب صفحه پنجم عقدنامه

سکه هنوز هم مبنای اصلی مهریه است اما مهریه های غیر متعارف هم رواج دارد

۵ کیلو طلا/مهرین انصاری

یک خانم مهریه اش را که ششصد و یک کیلو گرمی طلا بود به اجرا گذاشت و اموال شوهرش را توقیف کرد. او در یک صنف هنری فعالیت می کرد و همسرش هم در همین گروه بود. متأسفانه بین اشخاصی که در فعالیت های فرهنگی- هنری هستند و چهره های شناخته شده به شمار می آیند موارد زیادی داشتیم. حتی در شعبه های شلوغ دادگاه هم پیش آمده است که افراد سرشناس تلویزیون و سینما را با مهریه های عجیب ببینیم. موردی نیز پیش آمد که مهریه به صورت سکه بود اما با شکایت خانم، پرونده های ساختمانی نیمه کاره بزرگی توقیف شد که شوهرش در آنها سهم کوچکی داشت.

۱۴ شاخه گل / آرزو فرهانی

در مقابل مهریه های زیاد مواردی از مهریه های خیلی کم هم داشتیم. مثلاً پرونده طلاق داشتیم که ۱۴ شاخه گل سرخ را به عنوان مهریه تعیین کرده بودند. الان به خانم ها توصیه می شود که اگر مبلغ مهریه را کمتر مشخص کردند، در مقابل حق طلاق و حق تنصیف اموال (نصف کردن همه دارایی ها) را در عقدنامه بگیرند. پیگیری دریافت سکه های طلا به دلیل محدودیت هایی که قوانین ۱۱۰ و ۱۴ سکه ایجاد کرده ممکن است خیلی با موفقیت همراه نباشد برای همین حق طلاق و تنصیف اموال مورد توجه قرار گرفته است. در سال های دهه ۶۰ هم مبلغ دیه دست و پا را به عنوان مهریه تعیین می کردند که الان دیگر وجود ندارد.

محمد سربابی | روزنامه نگار | بحث درباره مهریه معادل یا ششصد سکه های طلا و محاسبه قیمت هر سکه در بازار است. هنوز هم بیشتر خانواده ها مهریه دخترانشان را بر اساس سکه تعیین می کنند اما در دادگاه های خانواده می توان پرونده هایی را دید که دارای متفاوتی به عنوان مهریه در آنها ثبت شده است. گاهی اوقات هم مهریه بر اساس سکه مشخص شده اما به دلیل افزایش قیمت سکه – که اکنون از ۰۰۰ میلیون تومان هم بیشتر شده است – و در جریان پیگیری، به توقیف اموال وسیعی ختم شده که ارزشی فراتر از سکه های اولیه نوشته شده در پنجمین صفحه عقدنامه دارد. در این زمینه با چند تن از وکلای دادگستری که در حوزه خانواده پرونده های داشته اند گفت و گو کرده ایم.

جامعه
امروز

سفر دور دنیا/ شیمافوشه

یک پرونده از زن و شوهر دهه هفتادی داشتیم که مهریه خانم سفر دور دنیا بود. براساس عقدنامه اسامی بیشتر از ۲۰ کشور به دقت مشخص شده بود؛ مانند استرالیا، آمریکا، کانادا و تعدادی از کشورهای اروپایی و... علاوه بر این خانم حق طلاق هم داشت در نتیجه درخواست طلاق داده و مهریه را هم به اجرا گذاشته بود. وقتی برای مشخص کردن دارایی های آقا اقدام شد متوجه شدیم که هیچ اموالی از خودش ندارد و شغلش هم دانشجو بود. این زوج در نهایت باهم توافق کردند و خانم بابت مهریه رضایت داد و جدا شدند.

حافظ قرآن با چشم های بسته

قصه زن نابینای بختیاری که در روستا و با ابزاری ساده، حافظ کل قرآن شد

می گوید: «وقتی خیلی کوچک بودم، تلاوت استادان قرآن را قبل از اذان گوش می کردم. یادم هست که یکی از بستگان مرا بیل می کرد و سوره فلق و ناس را بر ایام می خواند و یادم می داد. از همان موقع به قرآن علاقه مند شدم.»

تولد نابینااست، حالا با همه وجودش ثابت کرده که معلولیت، محدودیت نیست و توانسته با تمام سختی های زندگی و محدودیت های جسمی، حافظ کل قرآن شود؛ کاری که تا پیش از او، هیچ یک از مردم عادی روستا نتوانسته بودند انجام دهند. هاجر

در روستای حسین آباد، از توابع شهرستان بروجن در چهار محال و بختیاری، زنی زندگی می کند که هرچند چشم هایش هرگز روشنائی دنیا را ندیده، اما دلش غرق در نور قرآن است. هاجر نوروزی، زنی ۳۸ ساله که از بدو

گزارش

شروع جدی در دانشگاه

هاجر از همان کودکی دل در گرو آیات الهی داشت، اما نبود امکانات و مسیر دشوار آموزش، حفظ قرآن را برایش به رویایی دور تبدیل کرده بود. با این حال، او از پای نشست: «تا کلاس سوم راهنمایی فقط جزء ۲ توانستم حفظ کنم. نه امکاناتی بود، نه حمایتی ولی از دوران دانشگاه و از ۲۸ سالگی، حفظ مداوم را شروع کردم و مدرک کارشناسی فقه و حقوق دارم، از همان سال های دانشجویی تصمیم گرفت مسیر زندگی اش را به طور جدی تری با قرآن پیوند بزند. او با استفاده از قلم های قرآنی، قرآن های بریل و فایل های صوتی در تلفن همراه، قدم به قدم پیش رفت و آیات را در ذهن و جان خود حک کرد.

مخالفت ها، تنهایی و ایمان

اما راه آسان نبود؛ گاهی مخالفت اطرافیان و نبود امکانات، او را تا مرزها کردن کشاند: «حتی خانواده ام مخالف بودند که ادامه دهم. می گفتند این کار برای تو خیلی سخت است ولی من با سکوت ادامه دادم. گفتم من به خدا پناه می برم اما در نهایت با من همراه نشدند و دیگر مخالفتی نکردند.» زندگی در روستا هم در مسیر حفظ قرآن سختی های خاص خودش را داشت. نبود ابزارهای آموزشی مناسب، هاجر را از بسیاری فرصت ها دور کرده بود: «اینجا کسی نیست که از ما حمایت کند، اگر امکاناتی مثل نرم افزارهای کامپیوتر یا گوشی مخصوص داشتیم، خیلی کمک می کرد، ولی خب با همه این سختی ها به کار ادامه دادم. در روستا باشی و معلول هم باشی، خیلی چیزها از تو گرفته می شود اما وقتی دانشجو شدم، توانستم به امکانات بهتری دسترسی پیدا کنم.»

ایمان در برابر ناتوانی

با همه سختی هایی که هاجر در مسیر حفظ کامل قرآن کشید، اما در دلش میخ گلابی ای نیست. برعکس، از صدايش آرامش و رضایت موج می زند. خودش می گوید: «من واقعاً ایمان دارم به مهر خداوند. برخلاف خیلی از افرادی که مشکلی ندارند و کاملاً سالم هستند اما زود ناامید می شوند، من باور دارم هیچ کاری از کارهای خدا بی حکمت نیست، هرچه داده، از او ممنونم.» هاجر در دوران دبیرستان، به دلیل نداشتن کتاب های بریل و تجهیزات آموزشی، حتی از تحصیل راحت و آسان هم بازمانده بود اما همین امید به خدا بود که او را تا پایان دوره کارشناسی کشاند: «کتاب نداشتم، نمونه سؤال نبود، باید فقط گوش می دادم و بعد می رفتم امتحان می دادم. خیلی سخت بود ولی گذشت و حالا هر آیه ای را که حفظ می کنم، همه آن سختی ها یادم می افتد و لبخند می زنم.»

لحظه وصال
با کلام خدا

وقتی از او می پرسیم لحظه ای که آخرین آیه را حفظ کرد چه احساسی داشت، صدایش لرزان و پر از شوق می شود و اینطور توضیح می دهد: «آن لحظه، خدا بر ایام شد یک تکیه گاه امن. احساس کردم از همه کس به من نزدیک تر است. دیگر چیزی از کسی نمی خواهم، فقط از خودش. یک سری آرزو دارم، ولی سیردمشان به خدا. مطمئنم همه را یک جور قشنگ برآورده می کند.»

نوری که خاموش نمی شود

هاجر، حالا نه فقط حافظ قرآن، بلکه نمادی از امید، ایمان و پشتکار است. وقتی از او می خواهم توصیف کند چه احساسی هنگام قرائت قرآن دارد، مکشی می کند و بعد الحنی آرام می گوید: «وقتی قرآن می خوانم، حس می کنم مثل یک پرندۀ در حال اوج گرفتن هستم، بال می زنم و می روم بالا... انگار چشم دلم باز می شود، نه برای دیدن دنیا، بلکه برای دیدن خدا.»

دلنگ گریلا

در میان سوره ها، به سوره های فجر و یاسین عشق خاصی دارد؛ چون به امام حسین (ع) منسوبند. هاجر ادامه می دهد: «خیلی دلم می خواهد به گریلا بروم اما هنوز قسمتم نشده است، ولی حال ژانوارها را می فهمم... وقتی می گویند زیارت، من هم دلنگ می شوم، همان طور که آنها در گریلا اشک می ریزند.»

